

M NIT R

Track II Monitor โดย ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ฉบับที่ ๓/๖๔ (๑ - ๓๑ ส.ค.๖๔)

รัสเซียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : จุดหมายของการเยือนของ Sergey Lavrov

Sergey Lavrov รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของรัสเซีย เยือนประเทศอินโดนีเซีย และลาว เมื่อต้นเดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา การเดินทางดังกล่าว เป็นการเจริญสัมพันธ์ไมตรี อันแสนอบอุ่นเพื่อรักษาความสัมพันธ์แบบทวิภาคี Sergey Lavrov ให้ความเห็นว่า อาเซียนเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ควรเปิดกว้างให้ครอบคลุมทั่วทั้งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อรักษาความสงบสุข และเสถียรภาพของภูมิภาคตามวิสัยทัศน์ด้านยุทธศาสตร์ของอาเซียน ซึ่ง สถาบัน RSIS – Nanyang Technological University ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “รัสเซียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : จุดมุ่งหมายการเยือนของ Sergey Lavrov” สรุปได้ดังนี้

บริบท

Sergey Lavrov รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของรัสเซียเดินทางเยือนประเทศในอาเซียน ระหว่างวันที่ ๕-๗ ก.ค.๖๔ ได้พบกับ Joko Widodo ประธานาธิบดีของประเทศอินโดนีเซีย พร้อมด้วย Retno Marsudi รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินโดนีเซียและเดินทางต่อไปยังสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) เพื่อพบกับ Thongloun Sisoulith ประธานาธิบดีของ สปป.ลาว Phankham Viphavanh นายกรัฐมนตรีสปป.ลาว และ Saleumxay Kommasith รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของ สปป.ลาว

การเยือนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเจริญความสัมพันธ์แบบทวิภาคี และเข้าร่วมประชุมทางไกล (Video conference) ในการประชุมสมัชชาพิเศษของรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน-รัสเซีย เนื่องในโอกาสครบรอบ 25 ปี ความสัมพันธ์คู่เจรจาอาเซียน-รัสเซีย

ความสัมพันธ์รัสเซีย-อินโดนีเซีย

Lavrov กล่าวว่าอินโดนีเซียเป็นคู่เจรจาที่สำคัญของรัสเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเอเชียแปซิฟิก โดยผู้นำทั้ง ๒ ประเทศวางแผนจะพบปะและลงนามในปฏิญญาหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ สำหรับด้านเศรษฐกิจ รัสเซียทำการค้ากับอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ ๒๕ ในช่วง ๔ เดือนแรกของปี ๖๔ และทั้งสองฝ่ายควรมีการขยายความร่วมมือในผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีขั้นสูง โดยทั้งสองประเทศมีความพร้อมในการจัดประชุมครั้งที่ ๑๓ ของคณะกรรมการความร่วมมือระหว่างรัสเซีย-อินโดนีเซีย ว่าด้วยความร่วมมือทางการค้า เศรษฐกิจ และทางเทคโนโลยี อีกทั้ง มีการริเริ่มการเจรจาระหว่างอินโดนีเซียกับสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (EEU) ในประเด็นข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) นอกจากนี้ ยังหารือถึงความพยายามจัดการกับการระบาดของโควิด-๑๙ โดยรัสเซียให้ความร่วมมือกับอินโดนีเซียอย่างใกล้ชิด ทั้งการจัดหาวัคซีน และหารือถึงสถานที่ที่จะทำการผลิตวัคซีนในประเทศอินโดนีเซียอีกด้วย

ความสัมพันธ์รัสเซีย-สปป.ลาว

Lavrov เน้นย้ำถึงความสัมพันธ์ทวิภาคีที่แข็งแกร่ง อันเนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐ ปีของปฏิญญารัสเซีย-ลาว ว่าด้วยความสัมพันธ์หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยทั้ง ๒ ประเทศต่างให้คำมั่นกับการขยายข้อตกลงความสัมพันธ์ทางการค้าและเศรษฐกิจ พร้อมความต้องการจัดการประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลรัสเซีย-ลาว ว่าด้วยความร่วมมือทางการค้า เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก่อนสิ้นปี ๖๔ เพื่อแสวงหาแนวทางในการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการลงทุน พร้อมทั้ง เน้นย้ำความสัมพันธ์ด้านความร่วมมือและเทคนิคทางการทหารในส่งมอบยุทธโธปกรณ์ทางทหารตามแผนของสปป.ลาว รวมถึงการส่งมอบวักซิ่น Sputnik V และทบทวนความต้องการจัดหาวักซิ่นดังกล่าว ในเชิงพาณิชย์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวักซิ่นที่ถูกส่งมาเพื่อการบรรเทาทุกข์ด้านมนุษยธรรม

ความสัมพันธ์รัสเซีย-อาเซียน

ระหว่างการประชุมทางไกลร่วมกับ Marsudi ณ กรุงจาร์กาตา Lavrov เน้นย้ำความสำคัญของความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) โดยรัสเซียให้คำมั่นในการปกป้องบทบาทของอาเซียน พร้อมทั้งประกาศว่าประเทศภายนอกภูมิภาคอาเซียนก็ควรให้ความเคารพประเพณีของภูมิภาคที่รองรับความเป็นแกนกลางของอาเซียนด้วย

จากการให้สัมภาษณ์ของ Lavrov กับนักหนังสือพิมพ์ชาวอินโดนีเซีย ซึ่งถูกเผยแพร่บนเว็บไซต์กระทรวงการต่างประเทศรัสเซียเมื่อวันที่ ๖ ก.ค.๖๔ ว่าความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซีย-อาเซียนในหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้รับการยกระดับเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ตั้งแต่ปี ๖๑ เป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม ยังเป็นที่น่าเสียดายที่ศักยภาพความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายยังคงห่างไกลจากการใช้ให้เกิดศักยภาพอย่างเต็มที่ ขณะที่ยังไม่มีสิ่งที่ส่งเสริมให้เกิดแนวโน้มการเติบโตของความร่วมมือดังกล่าวให้เห็นในปีนี้ ดังนั้น การส่งเสริมความร่วมมือกับ EEU จะทำให้เกิดแนวโน้มดังกล่าวที่เป็นพลวัตมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่เขตการค้าเสรีของ EEU กับประเทศเวียดนามและสิงคโปร์ ส่วนกรณีของประเทศอินโดนีเซียก็เริ่มมีการดำเนินการทางการค้าเศรษฐกิจมากขึ้นเช่นกัน

ถึงแม้ว่า จะมีตัวเลขของนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียกว่า ๒ ล้านคน เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ แต่ทั้งสองฝ่ายยังไม่รู้จักกันดีพอ

การพัฒนาความสัมพันธ์ด้านมนุษยธรรมจึงเป็นความพยายามที่จะลดช่องว่างดังกล่าว เช่น การก่อตั้งศูนย์อาเซียนในกรุงมอสโก เครือข่ายศูนย์วิจัยรัสเซีย-อาเซียน, การประชุมสุดยอดของเยาวชนรัสเซีย-อาเซียน และสาขารัฐกิจรัสเซีย-อาเซียนอำนวยความสะดวกในการขยายการติดต่อระหว่างผู้ประกอบการของทั้งสองฝ่าย และสำหรับกรณีของเมียนมาร์ รัสเซียได้ทำให้เห็นว่าได้สนับสนุนสถานะและบทบาทของอาเซียนเป็นสำคัญ

บทส่งท้าย

การเยือนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของ Lavrov มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ ดังนี้ (๑) เพื่อแสดงถึงความจริงจังในการรักษาและกระชับความสัมพันธ์กับอาเซียน (๒) เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือถึงผลประโยชน์ที่รัสเซียประกาศไว้กับอาเซียน และ (๓) เพื่อสร้างความประทับใจให้กับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าผลประโยชน์ของนโยบายต่างประเทศของรัสเซียให้ความสำคัญต่อเอเชียแปซิฟิก ถึงแม้ว่าจะเน้นไปที่ประเทศจีนแต่ก็มีความหลากหลาย สามารถจับต้องได้และมีความเกี่ยวข้องกับภูมิภาคอาเซียนเป็นอย่างมาก

Dmitry Mosyakov หัวหน้าแผนกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของ Russian Academy of Sciences' Institute for Oriental Studies ได้ประเมินการเยือนอาเซียนของ Lavrov ว่า รัสเซียอาจสามารถทำหน้าที่ “อนุญาตตุลาการที่มีความอิสระ” ในการสนับสนุนวิสัยทัศน์ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกี่ยวกับอนาคตของภูมิภาคนี้ได้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองที่มีมาอย่างยาวนานของสหรัฐฯ และจีนยังคงอยู่ภายในจิตสำนึกและมีความต่อเนื่องมากกว่าเมื่อเทียบกับรัสเซีย แม้ว่ารัสเซียจะมีความพร้อมต่อบทบาทดังกล่าวมากเพียงใดแต่ด้วยระบบเศรษฐกิจที่อ่อนแอเมื่อเทียบกับสหรัฐฯ และจีนและความสัมพันธ์ใกล้ชิดของรัสเซียกับจีน ส่งผลให้รัสเซียยังไม่อาจทำหน้าที่เป็นอนุญาตตุลาการที่เป็นอิสระและมีประสิทธิภาพได้ ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างรัสเซีย-อาเซียนยังไม่อาจแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น บทบาทที่สำคัญ คือ ความพยายามในการสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับการเมืองให้มีความเข้มแข็งต่อไป

ที่มา: <https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/rsis/russia-and-southeast-asia-what-lavrovs-july-visits-mean/>

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

๖๒ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

admin_info@sscthailand.org

๐ ๒๒๗๕ ๕๗๑๕-๑๖

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ : Strategic Studies Center

<https://www.facebook.com/sscthailand.org/>

